

ОПТИМІЗАЦІЯ ФІНАНСУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

*С. Б. Довбня, д. е. н., професор, Т. М. Разгоняєва, здобувач,
Національна металургійна академія України,
k-econom@metal.dmeti.dp.ua, ecopro@ua.fm*

Методологія дослідження. Результати отримані за рахунок використання методів: абстракції – при визначеності сутності категорій «оптимальна програма фінансування» та «фінансова стійкість», аналізу й наукового узагальнення – при визначенні складових фінансової стійкості підприємства та формулюванні етапів процесу фінансування діяльності підприємства; економіко-математичного моделювання – при розробці оптимізаційної моделі формування програми фінансування.

Результати. Обґрунтовано сутність фінансової стійкості підприємства, яка полягає у можливості своєчасного виконання фінансових зобов'язань та повного фінансування поточної діяльності й розвитку за рахунок власних і залучених джерел при збереженні раціональної структури капіталу та підтримці його фінансової незалежності. Показано, що фінансова стійкість підприємства визначається його рентабельністю, ліквідністю активів і раціональністю структури балансу, достатністю та збалансованістю грошових потоків, ефективністю оборотних коштів, фінансовою незалежністю підприємства.

Розроблено процес фінансування діяльності підприємства, який передбачає послідовну реалізацію таких взаємопов'язаних етапів: визначення потреб у фінансуванні в окремі періоди часу; формування інформаційної бази щодо можливих джерел фінансування; розробка економіко-математичної моделі; формування оптимальної програми фінансування. Охарактеризовано елементи вартості окремих власних та залучених джерел фінансування.

Розроблено економіко-математичну модель, яка дозволяє обрати варіант фінансування, який характеризується мінімальною вартістю одиниці фінансових ресурсів, з одного боку, при забезпеченні повноти фінансування в окремі часові періоди, обмежень щодо можливості залучення коштів з окремих

джерел; прийняттого рівня фінансової незалежності підприємства в цілому, а з іншого – від окремих позичальників та джерел фінансування.

Новизна. Обґрунтовано концепцію оптимізації фінансування діяльності підприємства, яка базується на мінімізації залучення одиниці ресурсів при врахуванні термінів надходження грошових коштів, виплат за користування та їх повернення з урахуванням диференційованих ставок дисконтування, а також забезпечує фінансову стійкість підприємства.

Практична значущість. Реалізація запропонованого методичного підходу до вибору оптимального складу фінансових ресурсів забезпечить зменшення витрат на фінансування діяльності підприємства, що зумовлює зниження собівартості продукції та зростання прибутку. Врахування повної вартості фінансування з різних джерел дозволить запобігти фінансовим ризикам та підтримати належний рівень фінансової незалежності підприємства.

Ключові слова: фінансові ресурси, джерела фінансування, власний капітал, залучений капітал, фінансова стійкість, економіко-математичне моделювання, критерій оптимальності, програма фінансування.

Література

1. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент. Полный курс: в 2-х т. / Ю. Бригхем, Л. Гапенски // пер. с англ. под ред. В. В. Ковалева. – Т.1. – СПб. : Экономическая школа, 1997. – 497с.
Brigham Yu. *Finansoviy menedzhment. Polniy kurs: v 2-kh t.* [Financial management. Complete course: in 2 v.] / Yu. Brigham, L. Gapenski // per. s angl. pod red. V. V. Kovaleva. – T1. – Spb. : Ekonomicheskaya shkola, 1997. – 497 p.
2. Дж. К. Ван Хорн. Основы управления финансами / Дж. К. Ван Хорн. // – М. : Финансы и статистика, 1996. – С.391–392.
James C. Van Khorne. *Osnovy upravleniya finansami* [Fundamentals of Financial Management] / James C. Van Khorne. – М. : Finansy i statistika, 1996. – P. 391–392.
3. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента: в 2 т. / И. А. Бланк // – Т.1. – К. : Ника-Центр, 1999. – 590 с.
Blank I. A. *Osnovy finansovogo menedzhmenta: v 2 t.* [Bases of Financial Management : in 2 v.] / I. A. Blank – T. 1. – K. : Nika-Tsentr, 1999. – 590 p.
4. Буряк Л. Д. Фінансові ресурси підприємства / Л. Д. Буряк // Фінанси України. – 2000. – №9. – С.23.
Buryak L. D. *Finansovi resursy pidpriemstva* [Financial Resources of Enterprise] / L. D. Buryak // Finansy Ukrainy. – 2000. – №9. – P. 23.
5. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент / В. В. Ковалев // – М. : Финансы и статистика, 2000. – 768 с.
Kovalev V. V. *Vvedenie v finansoviy menedzhment* [Introduction to the financial management] / V. V. Kovalev – М. : Finansy i statistika, 2000. – 768 p.
6. Марченко А. А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів / А. А. Марченко // Фінанси України. – 2002. – №9. – С.102–108.

Marchenko A. A. *Analiz dzherel formuvannya finansovykh resursiv* [Analysis of sources of financial resources forming] / A. A. Marchenko // *Finansy Ukrainy*. – 2002. – №9. – P. 102–108.

7. Ястремська О. М. Якість формування фінансової стратегії підприємства / О. М. Ястремська, А. В. Гриньов // *Фінанси України*. – 2006. – №6. – С.121–128.

Yastremska O. M. *Yakist formuvannya finansovoyi strategiyi pidpriemstva* [Quality of forming of financial strategy of enterprise] / O. M. Yastremska, A. V. Grinov // *Finansy Ukrainy*. – 2006. – №6. – P. 121–128.